

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — — CELJE, Kocanova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

LAUSANNSKA KONFERENCA ZOPET NA MRTVI TOČKI

Nemčija sicer popuška v finančnem pogledu, vztraja pa pri svojih političnih zahtevah, ki jih označuje Francija za nesprejemljive — Sinočnja pogajanja so bila brez uspeha prekinjena

Lausanne, 7. julija. Po pomirjenju, do katerega je prišlo včeraj dopoldne, je izbruhnila zvečer nova zelo nevarna kriza. Glede čisto finančnega stališča so se francoški in angleški strokovnjaki sporazumeli ter je obstajala nada, da se bo tudi Nemčija dobila za kompromisno rešitev. Do nasprotja pa je prišlo v razgovoru med Macdonaldom, Herriotom in Papenom. Na skupni seji glavnih držav. Pri tem je bil angleški ministrijski predsednik to pot na strani Nemcev, ko so ti predložili svojo tezo političnih kompenzacij. Papen je zahteval najprej, da se mora Nemčija v lausanski pogodbi končno veljavno osvoboditi odgovornosti za svetovno vojno. Na to zahtevo pa Herriot ne more pristati. Ob 20. se je razprava prekinila ter se je zopet začela ob 21.30, a že čez eno uro je bila zopet prekinjena brez izgleda na sporazum. Po konferenci je izjavil Papen: Imam zelo malo nade in to obžalujem.

Lausanne, 7. julija. AA. Sinočni drugi sestanek šefov glavnih delegacij je trajal do 11. ure. Pogajanja so bila nato prekinjena. Poležaj je sila rešen. Na tem drugem sestanku so bila vsa prizadevanja zaman. Predsednik francoske vlade Herriot bo tekom današnjega dne še enkrat proučil tehnične pogoje nemških plačil.

V Parizu so pesimisti

Pariz, 7. julija. AA. Iz Lausanne poročajo, da ni snotnja seja šefov šestih glavnih delegacij v Lausanni, ki je trajala do 23. ure, obrodila nikakih rezultatov in bodo morali še danes nadaljevati razgovore, da preprečijo nesporazum in dosežejo lausanski dogovor.

Saint-Brice piše v »Journalu«, da je Macdonald na sinočnjem sestanku skušal doseči kompromis med Herriotom in Papenom glede vsote, ki naj jo Nemčija plača na račun likvidacije svojih reparacijskih dolgov. Kakor se zdi, poskušajo Nemci zdaj 3 milijarde mark, toda za Francijo, pravi Saint-Brice, ni vprašanje vsote najvišje. Franciji gre bolj za besedi o sporazumu in dogovoru, ki mora biti jasn, da se prepreči vsaka nevarna aluzija na vprašanje razorožitve in vprašanje vojne odgovornosti. Važno je, da besedila teh dogovorov zagotovo izvrševajo sporazuma in zagotovo so lidarnost evropskih držav nasproti ameriškim Zedinjenim državam. Zato tudi Herriot želi pazljivo preučiti predložena besedila, da iz njih odstrani vse, kar bi bilo nejasnega ali dvoumnega. Sporazum glede vsote pa se bo lahko dosegel.

»Ere Nouvelle« posveča uvodnik lausanskim pogajanjem in pravi, da je Nemčija začela nekatera vprašanja, ki bi se prav za prav mogla rešiti samo na ženski konferenci. Med ta vprašanja spada problem razorožitve in problem likvidacije pogodb, toda Francija neumno vztraja pri svoji formuli, po kateri se mora v prvi vrsti urediti vprašanje varnosti.

Tudi »Volonté« govori o likvidaciji versajške mirovne pogodbe in pravi, da je čil. 231 te pogodbe nepravilna. List naglašuje, da bi se stvarne zavestne pravice morale postaviti na naslovo: Kdor lonce pobije, naj jih tudi plača, ne pa na našlo odgovornosti za vojno. List misli, da je taktika Nemcev pogrešna, ko se v Lausanni člena versajške mirovne pogodbe, ker se pravica ne da kupiti z denarjem.

»Petit Journal« pravi, da bi se von Papen rad okrasil s koščki raztrgane versajške mirovne pogodbe.

Odmev v Belgiji

Bruselj, 7. julija. AA. Medtem ko se v Lausanni govori o črtanju tistega člena versajške mirovne pogodbe, ki prija odgovornost Nemčije za vojno, so včeraj v belgijskem parlamentu govorili o nemški moralni izdati stroge odredbe proti belgijskim državljanom, baje zaradi odpora, ki so ga zoper Nemce pokazale belgijske ne-regulirane dobrovoljske čete.

Znameniti socialistični pravak Vandervelde je pri tej priliki izjavil v belgijskem parlamentu, da so se proti Nemcem borile belgijske redne in ne-regulirane čete. Vandervelde je zahteval, naj se prouče dokumenti o tem vprašanju in napravi konec pripovedki o teh nerednih četah.

Na to je odgovoril Jaspars in izjavil, da sicer na noben način ne more biti govora o kakih nerednih četah, vendar pa tega vprašanja ni treba vnovič načeti, ker bi se s tem samo osvežile vojne rane, in ker se ne more pričakovati, da bi Nemčija priznala svoje pogrške, ki jih je storila v Belgiji med vojno, v trenutku, ko v Lausanni odklanja odgovornost za vojno.

Kam gre nemški denar

Pariz, 7. julija. AA. Po vestih iz Berlina je iz novega državnega proračuna razvidno, da je nemška država udeležena v

kakih 120 poslovnih podjetjih in da je prevzela jamstva v skupnem znesku 1.564 milijonov mark. Ta denar je nemška država podelila raznim nemškim podjetjem v obliki posojila.

Tako n. pr. nemška država jamči za 400 milijonov pri Danatbanki in sicer za njen dolg v inozemstvu.

Nemška država je dalje prevzela jamstvo za 380 milijonov mark pri raznih nemških industrijskih podjetjih, zlasti za njihove poslovne zveze s Sovjetsko Rusijo.

Vzhodne reparacije

Lausanne, 7. julija. AA. Včeraj se je pod predsedništvom belgijskega zunanjega ministra Hymansa sestel odbor za proučevanje vzhodnih reparacij. Na sestanku so bili zastopniki vseh velenil razen Nemčije in delegati Rumunije, Grčije, Jugo-Slavije, Češkoslovaške, Madžarske in Bolgarije.

Predsednik bolgarske delegacije Mušanov in zastopnik Madžarske Valko sta podala svoja poročila, nakar je odbor za proučevanje vzhodnih reparacij sklenil, da za zdaj ničesar ne ukrene glede gospodarske obnove evropskih držav in da vnese v svoj sedanjí delovni program samo vprašanje vzhodnih reparacij. Odbor je nato sprejel predlog Macdonalda, da se takoj ustanovi poseben odbor, ki bo imel nalogo rešiti vprašanje reparacij razen nemških. Člani tega odbora bodo zasedali v Lausanni vse do tedaj, dokler bo trajala reparacijska konferenca, pozneje pa bodo prenesli svoje seje v neko drugo mesto, najbrž v Pariz.

Gospodarska obnova Srednje Evrope

Lausanne, 7. julija. s. Kakor se doznava iz krogov francoskih delegatov, se je med Nemčijo in Francijo dosegel dogovor, ki se tiče obnove srednje Evrope in do katerega so dovedla pogajanja o žitnih preferencah za vzhodne evropske države. Italija zavzema še vedno odklonilno stališče. Nemško-francoski dogovor določa ustvaritev kolektivne pogodbe z žitnimi državami. Da bi se pridobila za gospodarsko obnovo v srednji Evropi Češkoslovaška, ki ima kot odjemalka madžarskega žita veliko vlogo, se je Nemčija izjavila pripravljena, da za primer, ako bo Francija pokazala naklonjenost v vprašanju reparacij, ne bo nastopila proti sistemu preferenčnih carin za prodajo češkoslovaških industrijskih proizvodov v Rumuniji in drugih podunavskih državah. Francoski strokovnjaki opozarjajo, da je Nemčija s temi gospodarskimi kompenzacijami Češkoslovaški in indirektno Franciji, pristala na precejšnje zmanjšanje svojega prometa v vzhodni Evropi. Končno bi po mnenju francoskih krogov izboljšanje gospodarskega položaja v Češkoslovaški dovedlo do olajšanja kreditno-političnih pogajanj.

Velik porast konkurzov in prisilnih poravnav

Občni zbor Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani ob lepi udeležbi predstavnikov javnosti in članstva

Ljubljana, 7. julija.

Točno ob 11. je v dvorani Trgovskega doma otvoril podpredsednik Društva industrijcev in veletrgovcev g. Stane Vidmar občni zbor, ki so se ga razen zastopnikov raznih uradov in organizacij ter ljubljanskih članov udeležili tudi člani iz Logatca, Trčica, Radeč pri Zidancem mostu, Maribora, Novega mesta, Kranja, Lesc, Jesenice, Škofje Loke, Vidma pri Dobrem polju, Verda pri Vrhniki in št. Vida pri Stični ter predvsem pozdravil g. dr. Eberla kot zastopnika viš. drž. sodišča, z obžalovanjem pa konstatiral, da banska uprava ni poslala zastopnika na zborovanje tako važne korporacije, nadalje je pa pozdravil zastopnika ZTOI g. Josipa Lenarčiča in tajnika dr. Plessa, odličnega organizatorja trgovine in industrije g. dr. Windischerja kot zastopnika »Merkurja« in podnačelnika gremija trgovcev gosp. Smerkolja, nato se je pa zahvalil listom ter s posebnim zadovoljstvom pozdravil še g. Huga Wollnerja, predsednika Jugoslovenskega društva za zaščito upnikov, ki je prišel iz Zagreba z ravnateljem g. Sulentičem, nato pa g. dr. Pojeta kot zastopnika Wiener Kreditorenvereina. Z najvišjim zadovoljstvom je pa predsednik pozdravil imenovanje odličnega strokovnjaka g. Ivana Mohoriča za ministra ter predložil brzojavno čestitko, kakor tudi pozdravno brzojavko ministrom dr. Kramarju in Puclju.

Ko je predsednik prečital pismo Zveze trgovskih gremijev, ki v njem oporučuje svojo odsotnost predsednik g. J. J. Kavčič in želi društvu največjega uspeha, so zborovalci z vso pijetostjo počastili spomin 8 umrlih družtvenih članov. Za pozdrav so se zahvalili in čestitili društvu k izredno velikim uspehom g. Lenarčič za ZTOI, g. Hugo Wollner za Jugoslovensko društvo za zaščito upnikov, g. dr. Poje za dunajski Kreditorenverein in podnačelnik g. Smerkolj za ljubljanski trgoveki gremij, ki so vsi poudarjali željo in pripravljenost k sodelovanju s tako važnim društvom. Ko se je podpredsednik g. Vidmar zahvalil vsem govornikom, je v obširnem, nad pol ure trajajočem govoru razpravljal o problemih krize, češ, da jih pri nas rešujejo preveč na nepravilnih mestih ter s temi brezplodnimi razpravami zanemarjamo najvažnejše svoje naloge. Zaradi gospodarske krize sta razvoj in tempo društva postala izredno nagla in široka, da je bila potrebna ves čas izredna aktivnost od-

bora in društvenega urada. Spomladi je zadel društvo težak udarec, ko je moral zaradi operacije na obeh odstopiti predsednik g. Ivan Samec, ki je vodil društvo z vso vsmo in poštrevolnostjo od ustanovitve pa do spomladi. Ko se mu je govornik zahvalil za vse delo neprecenljive vrednosti, je nadaljeval s konstatcijo, da pri sedanjih razmerah morejo obstati le oni gospodarski faktorji, ki so zdravi in žilavi ter pogumni. Potrebna je evidenca in registracija vseh pojavov v borbi za obstanek, saj se je zlasti denarna kriza v društvu pokazala z vso vehemenco, da so tožbe, insolvence in poravnave strahotno narasle. Društvo je moral ustanoviti poseben oddelek za tožbe in poseben oddelek za insolvence, ki sta oba imela prav velike uspehe. Enako mnogo dela je imel tudi informacijski oddelek, ki je zelo obogaten na podatkih in prav toliko opravka je bilo s skoraj nezmagljivim opominjevalnim delom. Na žalost je pa pri nekaterih članih le preveč razvit misel za izkoriščanje društva, mnogo premalo pa prepotrebna zavest napram organizaciji, ki ji je v korist vsega trgovanja in industrije treba pomagati, tudi če nič ne nee.

Tesno sodelovanje vseh umiških organizacij je nujno potrebno in društvo je pripravljeno tudi za eventualno zvezo, če bo izpolnjevala potrebne pogoje. Če bodo upniki složni, bodo koristni mnogo večje, izigravanje drug drugega pa škodi vsem. Denarni promet društva se že lahko meri z manjšim denarnim zavodom. Pisarna je pa navzlic svojim 17 močnem mnogo prepoolema, a vendar še zadovoljivo funkcionalna, saj je zmagala ogromno in koristno delo. Nezdavir egoizem pri insolvencah silno škodi splošnosti, saj so bile celo 40-odstotne poravnave pri dolžnikih, ki izkazujejo celo aktivnost. Tudi informacijski oddelek ima vse pogoje za sijajni razvoj, če bi se vsi člani posluževali društvenih informacij.

Največja neoreča za društvene člane in sploh za gospodarstvo je pa zakon o prisilni poravnavi, a pravkar je društvo dobilo obvestilo, da bo ministarstvo sklicalo v Zagrebu anketo za izpremembo tega zakona. Kar so tiče zakona o zaščiti kmetov, je društvo vedno zahtevalo odpravo ali vsaj omejitve moratorija v toliko, da se izločijo trgovski in industrijski dolgov. Društvo se je borilo tudi proti zakonu o pobijanju draginje ter je z drugimi faktorji tudi deloma uspeh.

Povdarjajoč potrebo, naj bi bili člani društva popojoma vdani, zlasti pa potrebo poguma in optimizma ter goreče borbenosti za cilje in koristi stanu, je govornik končal svoj silno pomembni govor med največjim odobravanjem in aplavzom.

Ko so nekateri člani društva sprožili razne manjše stvari o poslovanju ter o večjih pooblastilnih društvenega uradništva, ki naj bi v nujnih primerih pri insolvencah smelo samo odločati, je podpredsednik pojasnil, da je delo ogromno, ker ima pisarna opravka s 600 insolventami, potem je pa sledilo tajniško poročilo.

Iz obširnega poročila tajnika Jerneja Jeleniča posnemamo, da je gospodarska depresija v dravski banovini posebno v zadnjem času zelo občutna. Posledica so številne tožbe, poravnave in konkurzi. Tendence naraščanja insolvencah bo predvidoma trajala še nekaj časa. Društvo se je z vso odločnostjo zavzelo za ukinitve poravnalnega zakona, do ukinitve pa naj bi se zvišala minimalna poravnalna kvota od 40 na 50 oz. 75%. Žal v tem pogledu še ni vidnega uspeha. Sodnih prijav h konkurzom je izvršilo društvo za svoje člane lani 412, v letošnjem polletju pa že 226. Po kapitalu je šlo lani za 1.276.452.63 Din, v prvem polletju letošnjega leta pa že za 8.841.900 Din, pri tem je pa vseh 7 milijonov od Polakovega konkurza. Sodnih prijav k poravnalnemu postopanju je izvršilo društvo lani za svoje članstvo 847, v letošnjem polletju pa že 1110. Po kapitalu je šlo lani za 5.528.660, v letošnjem polletju pa že za 6.891.318.08 Din. Lani je bilo otvorenih 481 konkurzov, odpravljenih pa 434. Prisilnih poravnav, odpravljenih pa le 240 odpravljeno pa 303. V letošnjem polletju je bilo otvorenih 416 konkurzov in 599 prisilnih poravnav, odpravljeni h pa le 240 konkurzov in 408 prisilnih poravnav. Tudi v tem vidimo velik porast konkurzov in prisilnih poravnav v vsej državi v letošnjem polletju, katerih višina dosega višino celotnega lanskega števila.

Kakor informacijske, tako se članstvo premalo poslužuje tudi opominjevalne službe. Tajništvo je izvršilo lani 334 opominjevalnih nalogov. V 11 mesecih lanskega leta je društveni urad izvršil po društvenih pravnih zastopnikih 92 tožbenih in iztirjevalnih nalogov za 301.450.02 Din. Skupno je bilo lani izvršenih 211 tožbenih nalogov za 690.362.71 Din. V letošnjem polletju pa je bilo izvršenih še 525 tožbenih nalogov za skupni znesek 1.478.860.15 Din.

Lani 31. decembra je bilo včlanjenih pri društvu 199 vrtdk, med letom jih je pristopilo 118, izstopilo pa 32, tako da jih je bilo ob koncu leta 284. Letos 30. junija je pa bilo članov 291. Iz tajniškega poročila je razvidno, da sta odbor in društveni urad v polni meri storila svojo dolžnost.

Ko je bilo tajniško poročilo odobreno, je podal g. Ivan Jeras blagajniško poročilo, ki iz njega posnemamo, da je gnočno stanje društva v primeri z razmerami ugodno, nato je pa na predlog člana nadzorstva g. Franca Zupana občni zbor izrekel odboru soglasno absolutorij.

Pri volitvah društvenega odbora in nadzorstva je bil med navdušenimi ovacijami izvoljen za predsednika doseđanj podpredsednik g. Stane Vidmar, industrijalec v Ljubljani, ki se je za izvolitev zahvalil s kratkim programatičnim govorom, za podpredsednika g. Jeras, ravnatelj »Skladkor« v Ljubljani, za odbornike pa gg. Agnola Anton, veletrgovec, Gorup Drago, veletrgovec, Herinriah Franc, veletrgovec, Jelenič Jernej industrijalec, Ljublič Josip, bančni ravnatelj, Schmitt Iskar, veletrgovec, vsi v Ljubljani.

Visoko odlikovanje dr. Marinkoviča

Beograd, 7. julija. p. Nj. Vel kralj je odlikoval bivšega ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. Vojislava Marinkoviča s Karadjordjevo zvezdo II. stopnje.

Beograd, 7. julija p. Rumunski kralj je odlikoval prvega pomočnika notranjega ministra g. Dobricu Matkoviča z redom rumunske krone II. stopnje.

Upokojitev učiteljc

Beograd, 7. julija. Z odlikom prosvetnega ministra sta upokojeni Beatrica Sedevič, učiteljica ročnih del na meščanski šoli v Mariboru in Terezija Kušej, učiteljica v Trbovljah.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2270.97—2282.33, Berlin 1332.87—1343.67, Bruselj 782.40 do 786.34, Carigrad 1097.35—1102.85, London 200.84—203.44, Newyork ček 5601.88 do 5630.14, Pariz 221.02—222.14, Praga 166.56 do 167.42, Trst 286.69—289.09.

INZEMSKE BORZE.
Carigrad: Pariz 20.14, London 18.29, Newyork 512 in tri četrt, Bruselj 71.30, Milan 26.18, Madrid 41.70, Amsterdam 206.95, Berlin 121.60, Sofija 3.72, Praga 16.18, Varšava 57.45, Bukarešta 8.05.

Vsem društvom mariborske ZKD

Po določbah taksnega zakona, tar. br. 99 a, in v smislu določb zakona o spremembah in dopolnitvah taksnega zakona iz l. 1932, mora vsako prosvetno društvo za vsako gledališko predstavo odtosno sa vsako prosvetno in umetniško prireditve imeti uverenje od ministrstva prosvete, da je prireditve umetniškega značaja.

Zveza kulturnih društev v Mariboru je zase in za vsa društva, ki so v njej včlanjena, dobila generalno uverenje za celo l. 1932, P. br. 24.192 od 28. junija 1932, s katerim ministarstvo prosvete potrjuje, da so ... prireditve, ki jih bodo Zveza kulturnih društev v Mariboru in v njej včlanjena društva priredila tekom l. 1932, umetniškega značaja in da se radi tega, na podlagi tar. br. 99 a zakona o taksni, plača od njih vsega 10% na ime takse za vstopnice. Ugodnost glede plačila takse velja samo, ako prireditve niso v zvezi s pleom, v nasprotnem slučaju se mora plačati polna taksa na vstopnice.

Opozarjamo na to vsa društva, ki so člani naše ZKD! Pri prireditvah gori navedenega značaja naj se pri davčni upravi odtosno pri organih finančne kontrole na to sklicujejo! Seveda pa se morajo izkazati za legitimacijo, da so člani ZKD! Vsa društva, ki so za l. 1932 že plačana članarino za ZKD, so dobila od nas zadevno potrdilo, ki velja za vs leto kot legitimacija za članstvo pri ZKD! Ona društva, ki članarino še niso poravnala, naj to nemudoma store, da jim moremo odpustiti zadevna potrdila odtosno legitimacije! Brez teh ne morejo biti deležna 10% popusta pri taksi, ali pa bodo morala za vsako prireditve posebej prositi za zadevno uverenje ministrstva, kar jim bo prišlo dražje nego letna članarina pri ZKD! Za predsedstvo ZKD v Mariboru: Vekoslav Spindler, predsednik.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 7. julija.

Policijska kronika beleži poleg manjših tatvin tudi dve prijavi tatvine koles. Skladničniku Erzenu Alojziju je neki Miha izmaknil kolo znamke »Torpedoc« in se z njim odpeljal proti Kamniku, elektrotehniku Viktorju Bezjaku je pa izgnilo kolo znamke Atlas št. 3958.

Iz bolnice za duševno bolne je pobegnila Bunc Marija iz Pobrežja, srez mariborski deani breg. Buncveca je stara 48 let, srednje visoka, rdečega obraza, kratko pristriženih, že sivkastih rdečih las. Obklečena je v zavodno plavkasto, precej ponošeno obleko in obuta v črne čevlje. Govori primorsko narečje.

V noči od včeraj na danes je bilo vlomljeno v stanovanje Franca Kubiya, posestnika in železničarja v Zg. Šiški št. 290. Zilkovec, (najbrž sta bila dva), je odnesel več suknjičev, dve moški obleki in razno perilo v skupni vrednosti okoli 3000 Din. Policija je aretirala tri sumljive moške, pri katerih pa ni našla ničesar in domneva, da so ukradene predmete neke skrili.

Policija je včeraj aretirala nekega Antonina Turka, češkoslovaškega državljan, ki je hotel na cenen način priti do denarja. Objavil je v »Jutru« dva oglasa pod naslovom »Delke ali gospa oz. Visok za služke, kjer je iskal poslovdokinjo za svoje nameravano podjetje, čistilnico in tkalnico za dame. Prejel je kopico odgovorov, vendar je sprejel ml. žensko, ki so mu bile voljne izročiti vsaj 2000 do 3000 Din, s katerimi bi bile solastnice podjetja. Ker Turk ni imel nikakega denarja in tudi ne lokala za svoje podjetje, policija domneva, da si je hotel hitro pridobiti nekaj denarja, nato pa izginiti. Moža, ki je prišel v Ljubljano 30. tm. iz Luzerna v Švici, bo policija izročila sodišču. Po preštani kazni pa bo izgnan.

Policija je zaplenila vrečo suhih gob, ki so bile ukradene neki branjevci. Ko so storilca izsiedili, se je izgovarjal, da mu je bila pred dnevi ukradena vreča gob in da je bil prepričan, da je to storila omenjena branjevka, kateri je kratkoma lo odnesel gobe. Zadeva se bo seveda obravnavala pred sodiščem.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Četrtek 7. julija katoličani: Vilibald, Negoda; pravoslavni 24. junija: Rojstvo Janeza Krstinika.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Planine v plamenih.
Kino Ideal: Misterijski dr. Fumannchu.
Udruženje jugoslov. inženjerjev in arhitektov, predavanje g. banskega tajnika Sinka ob 20 v lokalni sekciji v Kazini (Kongresni trg 1/II).

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Picoli, Dunajska cesta 6 in Baksarji, Sv. Jakoba trg 9.

Halo! Halo! Halo! Gospodična, napačen spoj!

Nepozabna sladka opereta!

Magda Schneider

Jutri ob globoko znižanih letnih cenah!

ELITNI KINO MATICA

Tretji združni tečaj našega učiteljstva

Prijavilo se je okrog 100 učiteljev, sprejetih je bilo pa le 40

Ljubljana, 7. julija. Učiteljstvo naše banovine čuti potrebo v vseh krajih, da se udeležuje narodno gospodarskega in prosvetnega dela na vseh področjih. Za sodelovanje na združnem tečaju učiteljstva tekom svojih študij na učiteljski ni dobilo nikake tozadevne podlage. Zato je že pred leti sprožila stanovska organizacija JUU misel, da prireja za svoje članstvo tečaje, ki jih naj izobrazijo za usposobljenost pri združnem delu. V fond za izobraževanje učiteljstva plačuje članstvo poseben prispevek, iz katerega nudijo sredstva za organiziranje tečajev.

Danes se zbirajo v Ljubljani udeleženci tretjega združnega tečaja, za katerega vlada med učiteljskim izredno veliko zanimanje. Na razpis je prišlo okrog 100 prijav, vodstvo tečaja pa je moglo sprejeti le 40 tečajnikov. Lista sprejetih tečajnikov kaže prav zanimivo sliko, udeleženci so iz vseh srezov naše banovine. Pričakovati je, da bo tudi letošnji tečaj rodil take uspehe, kakor dva prejšnja, in se bo delo v naših združenih s strokovno usposobljenimi voditelji še povečalo in poživilo. Narod in država pa bosta imela od naših idealnih učiteljskih delavcev največ uspeha.

V tečaj so sprejeti sledeči udeleženci: srez Brežice: Knapič Janko, šolski upravitelj v Kapeli; Pečnik Gustav, šol. upravitelj, Bizeljsko; Mikulič Oton, učitelj v Globokem; srez Celje: Pogačnik Janko, učitelj v Celju; Venturini Oskar, učitelj v Vojniku; srez Črnomelj: Kaučič Rudolf, šol. upravitelj na Vinici; srez D. L. Lendava: Tivadar Janez, šol. upravitelj v Pincah; srez Gornji grad: Željelič Alfred, šol. upravitelj v Bočni pri Gornjem gradu; srez Kamnik: Berlot Srečko, učitelj v Moravčah; srez Kočevje: Kržim Stefan, učitelj v Sodražici; Lenarčič Mihael, šol. upravitelj v Svetem potoku; Ločnikar Fran, šol. upravitelj na Turjaku; srez Kozje: Robič Anton, šol. upravitelj v Viršanju; p. Podčetrtek: srez Kranj: Lumbar Gabrijel, šol. upravitelj v Velesovem; srez Krško: Verdir Stana, učiteljica v St. Janžu; Vidmar Miro, učitelj v Cerkljah ob Krki; srez Laško: Pahor Drago, učitelj, Trbovlje II.; Lunder Dušan, učitelj, Trbovlje; srez Litija: Pergar Viktor, učitelj v Ločah pri Zagorju; Turnher Edmund, učitelj v Višnji gori; srez Ljubljana, vzhodni del: Zor Miroslav, učitelj pri St. Petru ob Ljubljani; srez Ljubljana okol.: zahodni del: Škafar Ivan, učitelj v Tomišlju; Pogačnik Stane, šol. upravitelj v Log-Zaplani; Kogej Leopoldina, učiteljica v Tomišlju; srez Logatec: Šular Stane, učitelj v Starem trgu; Doljak Valentin, šol. upravitelj v Gor. Lo-

gatu; Vertičnik Milan, šol. upravitelj pri Sv. Duhu; srez Maribor mesto: Kožuh Mirko, šol. upravitelj v Mariboru; srez Dravograd: Kuhar Janko, šol. upravitelj v Črni; srez Murska Sobota: Beloglavec Vilhal, šol. upravitelj v Serdici; srez Novo mesto: Menard Vilko, učitelj v Novem mestu; srez Ormož: Venigerholz Miroslav, šol. upravitelj v Središču; srez Ptuj: Predan Drago, šolski upravitelj pri Sv. Andražu v Slov. goricah; Vičar Fran, učitelj v Sv. Lovrencu pri Ptuj; srez Radovljica: Bitenc Ivan, šol. upravitelj v Dovju; Primožič Ivan, šol. upravitelj v Koprivniku; srez Slovenj-gradec: Gorup Franc, šol. upravitelj pri Sv. Florjani; p. Mislinje: srez Šmarje-Rogatec: Zazula Rafael, šol. upravitelj v Pristavi; Primožič Josip iz Ljubljane in Sulin Matko iz Toplice pri Zagorju.

Tečaj, ki bo trajal do konca tega meseca, bo vodil priznani združni strokovnjak ljubljanski šolski nadzornik g. Rado Grum. Sodelovali pa bodo še naslednji priznani strokovnjaki:

G. Fran Trček, ravnatelj Zveze slovenskih zadrug, g. Fran Koruza, dip. ak., g. Janko Smodič, tajnik Zveze in v. d. sreskega šol. nadzornika g. Rado Grum. Program tečaja je sledeči: 1. Zdrudištvu: zgodovina in dosedajni razvoj, temeljna načela, odnos do ostalih socialno gospodarskih doktrin in končni cilj zdruzištvu. 2. Zdrudištvu pravo: zakon o gospodarskih združenjih, praktično izvajanje zakona, zakon o reviziji zadrug, praktični pripomočki, tiskovine itd. 3. Ustroj in delovanje zadrug: ustanovitve, pravila in stik z oblastmi. 4. Ustroj in delovanje posameznih vrst zadrug: kreditne, produktivne, konsumne, prodajne in pomožne. 5. Zdrudištvu knjigovodstvo: teorija, zakonski predpisi, vrste knjigovodstva, praktični primeri knjigovodstva za posamezne vrste zadrug. 6. Osnovni pojmi narodnega gospodarstva: deficitacija, tvorba cene, pojem vrednosti, produktivni činitelji, cirkulacija dobrin, konsumpcija. 7. Nauk o denarju in kreditu: pojem in funkcija denarja in kredita, efekti (bankovec, menica, ček, obligacija, akcija, srečka). 8. Promet: pošta, železnica, borza, ponudba, poslovni zaključek, dobave, reklamacija. 9. Blagovinstvo: sestava in pridelava glavnih predmetov (mleko, vino, hmelj, žito, živila in podobno).

Z rednim poukom se bo pričelo jutri, predavanja bodo trajala od 7. do 12. Tečajnikom, ki so dospeli z najlepšimi nameni v Ljubljano iz vseh delov naše banovine, želimo prijetno bivanje in čim več uspehov.

metna žila, ki veže Ljubljano z Zagrebom in vso mestno okolico, odklanja občinski odbor imenovano odbor ter se bo proti njej pritožil.

Trgovci Josip Kobe namerava podreti skupino starih hiš med Ljubljansko cesto in Kastelevo ulico ter je zaprosil za stavbno dovoljenje. Komisija mestnega obč. odbora bo na licu mesta skupno s lastnikom ugotovila, kako bo stavba glede na regulacijski načrt Novega mesta stala, oziroma v koliko se regulacijski načrt tam spremeni.

V občinski zvezo so bili sprejeti Udovčić Jožef in Marija iz obč. St. Jernej ter Pirc Katarina iz obč. Šmihel-Stopiče.

Prošnja avtoizvoznika Ludovika Kondriča se ugodno ter se izreče za podelitev koncesije za prevažanje oseb z avtomobilom na progi Novo mesto-Rateč-Mokro polje-Gradišče-St. Jernej-Prekopa Kostanjevica-Sajevel-Križanje-Pristava-Beli breg-Krško, s sedežem v Novem mestu.

Odličen znanstvenik o naših kopališčih

V Jugoslaviji imamo kopališča za vse bolezni — o zdraviliščih v dravski banovini

Beograd, 5. julija. Znameniti beograjski znanstvenik dr. Laza Nenadović je nedavno v beograjskem radiu imel predavanje o važnem vprašanju, kakšno zdravilišče oziroma kopališče si naj izbere bolnik, da bo najboljši odgovorjalo njegovi bolezni. Seveda tu ni mogoče dati kakšnih absolutno enotnih navodil: prvič je zaradi tega ne, ker je cela vrsta raznih zdravilišč za ene in iste bolezni, drugič pa zaradi tega, ker so ta zdravilišča in kopališča deloma v naši, deloma pa v drugih državah. G. dr. Nenadović pa je svoja mišljenja popolnoma stvarno naslonil na resnico, da živimo v časih težke svetovne krize, v kateri se moramo predvsem vprašati: ali imamo za bolezni, ki jih ima ta in oni, v domači državi primerna in dobra zdravilišča in kopališča, ki odgovarjajo kvalitativno, in tudi kar se tiče cen, vsaj kolikor toliko onim v inozemstvu? Če jih imamo, mora vsakemu zavednemu državljanu veleovati njegov čut, da izbere ono izmed domačih zdravilišč ali kopališč, ter da ne nosi denarja v tujino.

Zanimivo so bile v predavanju g. dr. Nenadovića njegove ugotovitve glede naših kopališč. Ugleadni znanstvenik poudarja, da imamo v Jugoslaviji kopališča za vse bolezni. Zlasti smo bogati na mineralnih vodah, in imamo kar dvajset, če še ne več, skupin izvirkov mineralnih voda. Teh 20 skupin je doslej izsledil g. dr. Nenadović sam: akrototerme (Niška banja, Krapinske Toplice itd.); navadni kisliški; alkalna (lužna) voda; alkalno-kisla voda; alkalno-murijska voda; alkalno - murijska - salinitska voda (v Slatini Radenci), ki se uporablja kot zdravilo proti katarjem želodca in čreves, proti katarju mokraćnih poti itd.); alkalno-salinitska kiselka voda; alkalno-zemsko-alkalna kiselka voda; razne zemsko-alkalne žveplene kisle vode; murijske vode; jodne vode; železnate vode; arzenke vode; žveplene vode; radioaktivne vode in gorke vode. Vsaka izmed teh voda ima svoje posebnosti, ki prihajajo v poštev pri uporabi vode za pitje v zdravilne svrhe.

Posebno poglavje je posvetil g. dr. Nenadović zlasti tudi vprašanju kopeli, odnosno kopališč v naši državi v krajih, kjer izvirajo razne gori navedene vode. Tu je zanimivo, da je velik del svojih razmislovanj moral posvetiti tudi našim kopališčem v dravski banovini. To so predvsem Slatina Radenci, Rogaska Slatina, Dobrna, Laško, Rimske Toplice, Dolenjske Toplice itd.

O kopeli v Slatini Radencih je poudarjal, da vsebujejo več ogljikove kisline, nego katerikoli drugo naše kopališče. Način zagrevanja vode v Radencih je bolj dovršen nego vsi načini, ki se uporabljajo v drugih kopališčih. Od tega je pa seveda odvisno, koliko mehurovkov ogljikove kisline (CO₂) ostane v kopeli. Za lečenje s kopelmi z ogljikovo kislino velja pravilo, da je treba za vsakega bolnika specialno določiti količino ogljikove kisline in tudi temperaturo vode. Izmed naših kopališč nudijo edino Radenci to možnost, in edino tam se tudi to vrši. V vseh ostalih kopališčih pa se voda uporablja takšna, kakor jo je dal bog. Z ogljikovokislinskimi kopelmi se zdravijo bolezni srčnega mišičevja, kronično vnetje srčne obočnice, srčne napake, poapnenje žil (arterioskleroza), modre žile, živčne motnje srca, splošna slabost živcev; dalje se lečijo v Radencih protin, bolezni jeter in žolčni kamni, navadni katarji v nosu, grlu, sapniku in pljučih. Tudi za tabes priporoča dr. Nenadović Slatino Radenci.

Rogaška Slatina priporoča dr. Nenadović za protin, malokrvnost, posebno za sladkorno bolezen, za lečenje želodca in čreves, zlasti pri prekomerni kislini in tuhi, pri črevesnih katarjih, predvsem sluzni katarji debelega črevesa, pri zaprtju, za bolezni jeter in pri žolčnih kamnih, pri boleznih ledvic in mehurja, zlasti pri mehurjih kamnih, pri boleznih dihalnih organov (kopališče ima poseben inhalator); deloma tudi za tuberkulozo.

Dobri daj znanstvenik prednost zlasti pri ženskih boleznih, posebno pri nepravilnostih v mesečnem pranju; priporoča jo pa tudi pri tabes, pri malokrvnosti, pri srčnih boleznih. Laško priporoča predvsem za srčne bolezni, Rimske Toplice za tabes, bolezni dihalnih organov in tuberkulozo, Dolenjske Toplice za revmatizem mišičevja in zglobov.

Seveda imamo tudi po ostalih krajih države celo vrsto raznih kopališč za najrazličnejše bolezni: Niška Banja, Soko Banja, Krapinske Toplice, Mataruge, Ribarska Banja, Vranjska Banja, Varždinsko To-

DANES NEPREKIDNO ZADNJKRAT OB 4. 7/4 IN 9/4 ZVEČER GLOBOKO ZNIZANE LETNE CENE!

LUIS TRENKER

**„PLANINE
V
PLAMENIH“
ELITNI KINO MATICA**
Telefon 2124.

Gostovali so Sentyakobčani v minuli sezoni dvakrat v Sokolskem domu na Jesenicah, enkrat v Sokolskem domu v Radovljici, dvakrat v Sokolskem domu v Novem mestu in štirikrat v Sokolskem domu na Viču. Poleg tega so nastopili enajstkrat tudi v radiu. Vsega skupaj so odigrali Sentyakobčani v minuli sezoni 65 predstav, kar je vsekakor lepo število.

V minuli sezoni si je pridobil Sentyakob velik krog novih prijateljev in rednih obiskovalcev. Saj so bile vse predstave dobro obiskane in od meseca januarja vse predstave razprodane. Posamezne stvari so bile odigrane celo po desetkrat. Razveseljivo pa je pri tem, da niso polnile hiše samo veselolgre in burke, temveč da je tudi drama »Ljubezen sedemnajstletnega« doživela deset razprodanih hiš, kar je vsekakor lep dokaz zrelosti Sentyakobske publike.

Novo stredo so preskrbeli občinski svetovalci Sentyakobskemu odru v Mestnem domu. In tam bodo Sentyakobčani še nadalje zabavali svoje prijatelje, ki bodo tudi v bodoče znali ceniti delo in trud teh neumornih, idealnih, vedno mladih ljudi.

Sport

Konec etapne kolesarske vožnje po Madžarskem

Prvič se je jugoslovenska kolesarska reprezentanca udeležila etapne vožnje amaterjev po Madžarski na progi 1017 km, razdeljeni v pet etap. Niti od daleč ni bilo z ozirom na neuporabnost vstopni v borbo za znatno močnejšimi in izvežbanejšimi mednarodnimi dirkači misliti, da se bo ta skupina tako hrabro držala in vztrajala do konca te etapne vožnje po slabih madžarskih tleh in ob tako hudi vročini. Čeprav se kot posamezniki niso bogve kako plasirali, so pa vendar kot skupina z vso vnemo branili svoje barve; niso torej gledali na zmago posameznika, temveč za čim boljše plasiranje celote, kar je ob takih primernih edino pravilno in vse hvalje vredno. Kakor je znano, so v tej vožnji nastopili dirkači osmih držav, in sicer: Avstrije, Češkoslovaške, Francije, Italije, Jugoslavije, Nemčije, Ogrske in Poljske. Do konca so vzdržale le skupine štirih držav v naslednjem klasifikacijskem redu: 1. Ogrska, skupina B, v času 115 : 29.29, skupina A 116 : 16.08; 2. Italija 116 : 51.17; 3. Francija 118 : 10.13; 4. Jugoslavija 121 : 11.37. (Tu je namreč seštet skupni čas vsake četvice.) Kot poedinec je zmagal to vožnjo Madžar Josip Vitez v času 38 : 01.41. Skupine Avstrije, Češkoslovaške, Nemčije in Poljske so bile v teku etap eliminirane in se kot take niso mogle plasirati. Zanimivo je, da je v peti etapi, t. j. zadnji prišlo na cilj v Budimpešto skupno nič manj kot 59 dirkačev, kateri vsi so bili klasificirani z enim in istim časom. Po dovršeni četrti etapi pa je mnogo kolesarjev izstopilo. Naš dirkač Banek, ki je bil k tej vožnji pripravljen, ni startal, temveč je njegovo mesto prevzel Škrabl.

— Ping-pong turnir na kopališču SK Irtije. Samo za kopalec, SK Irtija je razpisala za soboto in nedeljo, dne 9. in 10. t. m. ping-pong prvenstvo kopališča. V svrhu čim večje udeležbe kopalec je priredil zabavni nastop aktivnim članom raznih društev. Turnir, katerega izvedbo je prevzela table-tenis sekcija, se bo razdelil v dve skupini in sicer bodo tekmovalce dame in gosposje posamezno za naslov prvakine oz. prvaka kopališča SK Irtije za l. 1932. Razven tega bo še turnir deklet in dečkov in se zato pričakuje ogromna udeležba ping-pongašev. Prijavitelj je proti prijavitelju Din 5.— pri dnevnih blaginjah kopališča, kjer dobe tekmovalci tudi še vse ostale informacije. Žoge in loparje da za ta turnir sekcija na razpolago. Za zmagovalce so pripravljena praktična darila. Turnir se prične v soboto ob 15.

— Nogomet v Kranju. Po lepi, napeti in težki neodločeni borbi s KAC iz Celovca je precej utrjeno in deloma oslabilo moštvo Korotana na praznik 29. m. m. gostovalo v Radovljici proti tam. sport. klubu ter klonilo z 2 : 3 in tako povsem nepriznanih doživelo svoj letošnji prvi poraz. V nedeljo 3. t. m. I. moštvo ni nastopilo, pač pa je rezerva gostovala v Trzinu ter v lepi, fair in zanimivi igri porazila SK Trzin 7 : 2. Sodnik je bil prav dober in je tekma trpela samo zaradi zelo zanemarnjenega igranja. SK Trzinu, ki ga sicer ni podedenjavati, se pač pozna dolgo pavziranje. V nedeljo 10. t. m. odigra Korotano I. moštvo poskusno nogometno tekmo za sprejem v JNS z rezervno SK Irtije. Kranjska publika bo torej ta dan zopet prisostvovala lepi, zanimivi in napeti borbi. V četrtkovni številki smo čitali o porazu neklih kranjskih nogometašev v Škofji Loki. Ugotovljeno pa je, da je I. moštvo Korotana kakor tudi mladinsko ta dan počivalo in ostalo doma, rezerva pa je z uspehom gostovala v Trzinu; kakega 4. moštva pa v Kranju dosedaj še ne poznamo. Prav radevedni pa smo, kdo so oni Kranjani, ki so predvedli tako lepo, a z 4:0 izgubljeno igro!

Senzacija nad senzacija!

Zvočni velefilm

TARZAN

Gospodar džungle

Človek nadnaravne sile!
Divje zveri v tajstvenni džungli!
Tarzan, poldivjak, v borbi z divjimi zvermi!
Drama najsenzacionalnejših pustolovščin ter lepe velenapete vsebine!

JUTRI! PREMIERA JUTRI!

Nizke letne cene!

ZVOČNI KINO IDEAL

Čitate tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Novomeške občinske zadeve

Vprašanje elektrifikacije — Novo mesto razstavilo na zagrebškem velesejmu

Novo mesto 5. julija.

Pred dnevi je po daljšem predsedku spet sboroval mestni občinski svet pod predsedstvom župana dr. Josipa Režeka. Iz županovega poročila posnemamo:

Na izpraznjeni mesti občinskih odbornikov sta imenovana gg. Stefan Jarc, načelnik novomeške železniške postaje, in profesor Janko Krajec. Oba sta se že udeležila seje.

Za novomeško občinstvo in mestne finance prevažno vprašanje elektrifikacije mesta in okolice stopa v odločilni stadij. Pred kratkim se je mudil v Novem mestu zastopnik Kranjskih deželnih elektrarn ter vodil s pooblaščenimi mestnimi zastopniki pogajanja glede dobave električnega toka iz velenjske elektrarne. Določile so se te le splošne in temeljne smernice za nadaljnja pogajanja:

Kranjske dež. elektrarne se zavežejo dobaviti Novemu mestu električno energijo v radiu 3 km od Novega mesta. Dobavijo tudi tok za vodovodno črpalno v Stopičah in za okolice vasi v radiu 1.5 km. Mestna občina se zaveže v tem okolišču postaviti na svoje stroške električno omrežje, voditi vso upravo in določiti ceno dobavnemu toku, ki mu kilovatna ura ne sme presegati 1 Din. V slučaju, da bi se v tem okolišču naselila industrija, morajo K. d. e. dobaviti tem tok po ceni, ki je običajna. Prevzemajo lahko proti odškodnini že obstoječe mestno električno omrežje. Nekam slično je z nabavo toka upravi drž. železnice. Kranjske deželne elektrarne izvrševae načrte, napravijo traso, mestna občina plača le efektivne stroške. In vse mora biti gotovo v enem letu po sklenjeni pogodbi. Okoliški občini Šmihel-Stopiče in Prečna sta se pozvali k izjavi, katere vasi bi želele izrabilati električni tok.

Elektrifikacija naše metropole je zanj živiljenjskega pomena in naj bi so pogaja-

nja hitro nadaljevala ter privedla do pozitivnega uspeha. To je vevlačno tudi v tujsko-prometnem pogledu.

Novo mesto se je letos udeležilo razstave na zagrebškem velesejmu ter ga je to stalo Din 3714.—, dočim so znašali stroški na lanski razstavi v Ljubljani Din 13.582. Všet pa je seveda tudi ves razstavni material. Razstave v Beogradu se Novo mesto ni udeležilo radi velikih stroškov in obrabe materiala.

Za prebujajočo se Dolenjsko se snuje zveza vseh njenih tujsko-prometnih krogov. Osnova se je prejšnjo nedeljo pripravljali odbor, ki mu načeljuje mestni občinski odbornik učitelj Viktor Pimat. On bo zastopal po sklepu občinskega sveta v tej zvezi tudi Novo mesto.

Davčna in finančna uprava imata v našem prostoru v mestni hiši ter plačujeta zanje davčno vso 24.000 Din brez vseh drugih davčin. Finančno ministrstvo zahteva sedaj 20% znižanje najemnine. Ker se temu glede na letošnji mestni proračun ni ugodilo, je najemnik odpovedal pogodbo. Upanje je, da se najde ugodna rešitev za obe strani.

Florjanov trg se je delno reguliral. Ob Prosvetnem domu se je izravnila črta s sosednjo Seidlovo hišo. Postavila se je lepa zidana ograja. Lastnik zahteva po 80 Din za kvadratni meter, kar se je zdelo mestnemu obč. odboru vsekakor malo visoko in je sklenil, da se določi kupnina po sodno zapriseženih cenikih.

Deputacija, ki je posredovala v Beogradu za rešitev naše 186 let stare gimnazije in se ji je to tudi posrečilo, je stala 4500 dinarjev.

Po cestnem zakonu je kr. banaka uprava odločila, da mora mestna občina prevzeti kot svojo ulico del državne ceste od km 547.420 do km 548.420 z vsemi vzdrževalnimi stroški. Ker je ta osta glavna pro-

Roman „Pustolovke“, ki so ga čitali tisoči naših čitateljev od začetka do konca z največjim zanimanjem, smo danes zaključili. Serija naših romanov se bo nadaljevala s

pretresljivo tragedijo ljubečih src, s prekrasnim, izredno živo pisanim, iz resničnega življenja zajetim romanom

„Prokletstvo ljubezni“

ki začne izhajati že v kratkem.

Dnevne vesti

— **Pravilnik o zasebnih loterijah.** Službene Novine št. 151 z dne 5. t. m. objavljajo v prilogi pravilnik o zasebnih loterijah.

— **Kongres Zveze organizacij naših izseljencev.** V nedeljo 10. t. m. se bo vršil v Splitu kongres Saveza organizacij izseljenikov. Na kongresu bo sodelovalo o smernicah bodočega dela saveza. Kongresa se udeležijo tudi Narodni izseljeniški odbor po svojem tajniku g. Kravosu. Kongresu bodo prisostvovali tudi delegati ameriških izseljencev, ki so prispele te dni v Jugoslavijo.

— **Zivahen tujski promet v Crikvenici.** Crikvenico je posetilo v juniju 1389 tujcev, od teh 905 naših državljanov, 217 Čehov, 135 Avstrijcev, 48 Madžarov, 36 Nemcev, 17 Poljakov, 10 Rumunov itd. Zdej je v Crikvenici 847 tujcev. Od vseh letovišč v Hrvatskem Primorju čuti Crikvenica najmanj gospodarsko krizo.

— **Stanje gospe Ksenije Erhartičeve.** Stanje soproge poslanke svetnika dr. Stanka Erhartiča, ki se je nedavno na avtomobilski vožnji smrtno ponesrečila, se je že toliko izboljšalo, da je gospa izven nevarnosti. Prvotno so se bali, da bo umrla tudi ona, pa se je kiruršem posrečilo rešiti ji življenje.

— **Lepo vedenje vojakov naših obmejnih čet.** Ljudje, ki hodijo zadnje čase v planine, zlasti na Vršac in bližnje gorske velikane, z veseljem in zadovoljstvom opažajo, kako lepo se vedo vojaki naših obmejnih čet. Vsakega človeka ob srečanju prijazno pozdravijo in vsakemu radi postrežejo z informacijami. Poveljstvo obmejnih čet zasluži vse priznanje, da je naučil vojake tako lepo in prijazno obdržati s civilnim prebivalstvom. V Avstriji tega nismo bili vajeni.

— **Arretacije v zvezi s pobegom pilota Krizaja.** Nedavno je priletelo v Ljubljano italijansko vojaško letalo, ki ga je upravljal rezervni pilot Josip Krizaj. Krizaj je bil pobegnil v našo državo iz Vidma, kjer je bil na vojaških vajah. Doma je iz Ajdovščine. Posledice njegovega pobega so se že pokazale. Arretirana sta bila v zvezi s tem v Ajdovščini bivši učitelj, zdaj trgovec z usnjem Ivan Feigel, ter upravitelj posojilnice v Ajdovščini Ivan Brajnik. Prebivalstvo se boji, da bodo oblasti aretirale še več nedolžnih ljudi.

— **Zagrebnani v Celju.** V zadrugi sv. Roka vdanjeni zagrebški železničarji prireajo že več let izlete in v nedeljo so bili v Celju, kjer so se imeli zelo dobro. V Zidanem mostu jih je sprejela železničarska godba. Manjši del izletnikov je ostal v Rimskih toplicah, drugi nekoliko večji v Laškem, ostali so se pa odpeljali v Celje, kjer jih je tudi sprejela železničarska godba. Z izletom so vsi udeleženci zelo zadovoljni.

— **Zveza bojevnikov Ljubljana priredi v nedeljo svoj tabor na Brezjah.** Polovična vožnja je dovoljena na vseh progah savske in dravske banovine do postaj Otoče in Radovljica ter velja za vse udeležence. Na obojni postaji se kupi cel vojni listek, ki je veljaven tudi za povratek. Ako se izkaže udeleženec s potrdilom o udeležbi na taboru. Tako potrdila bo izdajala zveza 9. in 10. julija na Brezjah. Zato hranite kupljene železniške karte za povratek. Dolžnost vsakega bojevnika je, da se tabora udeleži, da pokažemo s čim večjo udeležbo moč naše organizacije. Bojevniki, agitirajte tudi pri svojih prijateljih in znanih za udeležbo. Tabor bo vodil naš priljubljeni predsednik tovariš general Maister. Posebnih vabil zveza letos ne bo pošiljala niti posameznikom niti društvom, vabljeni pa so vsi bojevniki in prijatelji našega gibanja. — Osrednji odbor Zveze bojevnikov v Ljubljani.

— **Poroka stna Pavla Radiča.** Včeraj dopoldne se je v Pragi poročil Milivoj Radič, sin pokojnega ministra Pavla Radiča. Poročil se je z Greto Gsonekovo, hčerko upravitelja nekega večjega posestva.

— **Dopis iz Radovljice,** ki smo ga objavili včeraj, je bil zašel pomotoma med ljubljanske vesti, kar so čitatelji itak sami opazili.

— **Dobava.** Prometno - komercialni oddelke direktije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 14. t. m. ponudbe glede dobave gumijastih štampiljk in žigov. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoj: pa pri istem oddelku.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo večina jasno in vroče. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države jasno. Najvišja temperatura je znašala v Zagrebu, Splitu in Beogradu 32, v Sarajevu in Skoplju 31, v Ljubljani 29,2, v Mariboru 26,8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760, temperatura je znašala 18 stopinj.

— **78letna starica se je obešila.** V svojem stanovanju v Opatovini pri Zagrebu se je obešila včeraj 78letna starica, mizarjeva vdova Elzabeta Matačić. Mrtvo jo je našla njena hči.

— **V smrt zaradi bolezni.** V Sarajevu se je obešila v ponedeljek popoldne žena upo-

kojenca Nikole Kozine. V smrt je šla zaradi težke duševne depresije in nervoznosti.

— **Dve nesreči.** 2-letna hčerka dnevnika Rakeka Marat Marija se je včeraj oparila s krompom in doblila hude opekline po obrazu in živcu. Prepeljana je bila v ljubljansko bolnico. Medved Alojzija, posestnikova žena iz Sv. Jurja pod Kumom, je doma padla po stopnicah in si zlomila desno nogo.

— **Slepe in hrome je sleparil.** Na Dunaju so aretirali te dni 40-letnega brezposelnega šoferja Rudolfa Znidaršiča, ki je bil radi sleparij že 13 krat kaznovan. Enkrat je presedel tri leta v ječi. Znidaršič je sleparil zadnje čase po Dunaju slepe in hrome berače. Čim je zagledal na cesti berača, je pristopil k njemu in ga prosil, naj mu menja bankovec za 10 ali 20 šillingov. Berači so večinoma odgovarjali, da mu bankovca ne morejo menjati, da mu pa lahko posodijo toliko in toliko šillingov, dokler bankovca ne menja. Znidaršič je seveda denar takoj sprejel, odšel v bližnjo kavarno ali gostilno, da bi dozdnevno menjal bankovec, pa ga ni bilo več nazaj. Tako je osleparil okrog 15 beračev in včeraj se je moral zagovarjati pred sodiščem.

— **Obtožba zaradi zagrebške eksplozije.** Tukajšnje sodišče je izročilo obtožnico protilekarnarju Bartulicu, gospej Spoljaričevi in filmskima nameščencema Rupčiću in Šušilju zaradi katastrofe v Bartuličevi palači, ki se je dogodila letos spomladi in je zaradi nje več ljudi izgubilo življenje. Obtoženci imajo pravico pritožbe proti obtožnici sami, tako da bo postala pravomočna šele, ko bo sodišče razsodilo glede njihove pritožbe.

— **Zagonezna samomorilka v Dubrovniku.** Te dni so listi poročali, da je skočila v Dubrovniku v morje Slovenka Danica Ponikvar. Skočila je z 80 m visoke skale, pa slučajno ni med padcem zadela ob pečine in so ni ubila. Prepeljali so jo v bolnico in ko je prišla k sebi, je povedala, da se ne piše Danica Ponikvar in da ni doma iz Kamnika, temveč, da se piše Stefica Vrečar ter da je hči posestnika in gostinčarja iz Vojnika pri Celju. Njeno stanje ni težko. Baje ji je nedavno umrl oče in ji zapustil 100.000 Din.

— **Grčenića.** »Franz-Josef« starejšim ljudem kaj ugodno koristi.

Iz Ljubljane

— **Lj Zahvala.** Srbska pravoslavna cerkvena občina v Ljubljani se zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da je bila svečana blagoslovitev temeljev pravoslavne cerkve sv. bratov Cirila in Metoda tako svečana in lepa. Posebna hvala gre ljubljanskemu rodoljubnemu meščanstvu, ki je sprejelo pravoslavne cerkvene poglavarja Nj. Svetosti patrijarha Varnava in ostale cerkvene dostojanstvenike tako bratsko, prisrčno in ljubeznivo.

— **Lj Tlakovanje nekaterih glavnih cest,** ki so ga nameravali opraviti že lani, se še vedno ni začelo in materialjaka že delj časa nakupljen ob cestah. Glavna kontrola je baje odobrila dela in v najkrajšem času se bo odločilo, ali bodo letos sploh tlakovali ceste ali ne. Ker je minilo že pol leta, bodo morali z deli zelo hitro, sicer jih ne bodo končali do zime. Posebna zadržkov menda ne bo več, ker je že dobavljen materialj.

— **Lj Gradbeni dela pri palačah Pokojniškega zavoda dobro napredujejo.** Vojalna palača ob Gajevi in Beethovnovi ulici dobiva že fasedo od III. nadstropja navzdol. Pri nebotičniku pokrivajo streho z bakreno pločevino in opravljajo notranja zidarska in elektrotehnična dela. Zidarska dela so v višjih nadstropjih v glavnem končana.

— **Lj Plačujte delavcem nadurno delo.** Vzlic vsem opozorilom, da je treba delavcem plačati vsako nadurno delo po zakonu o zaščiti delavcev, se največkrat dogaja, da se poslodavci ne drže zakonskih določb in primorajo tako delavce, da se obračajo na sodišča. Neka tovarna v bližini Ljubljani ni plačevala svojim delavcem nadurnega dela. Opozorjena po Narodno strokovni zvezi, da je po zakonu dolžna plačati nadurno delo, je tovarna odgovorila s tem, da je vrgla nekaj ljudi na cesto. Sledila je seveda tožba za plačilo nadurnega dela, ki je bila v enem primeru obsojena v kontumacijski sodbi na 20.000 Din, v štirih drugih primerih pa se je dosegla poravnava in je tovarna morala plačati delavcem za nadurne nad 80.000 Din; skupno je torej tovarna izplačala svojim odpuščenim delavcem za nadurno delo nad 100.000 Din. Ker se s strani delodajalcev posebno radi gazijo določbe zakona o zaščiti delavcev, ki daje delavcu pravico do plačila nadurnega dela, smatramo za potrebno opozoriti jih na gornji primer. Delavcem je dati, kar jim pripada. Delavci pa, ki smatrajo, da se jim godi krivica, naj se obrnejo na tajništvo Narodno strokovne zveze, palača Delavske zbornice, Miklošičeva cesta, vogalni vhod, II. nadstropje. Tam dobe med uradnimi

urami od 8. do 12. in od 15. do 18. ure vse informacije in pravne nasvete.

— **Lj Adaptacija.** Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin bo povečala svoje obrtne lokale na Vodnikovem trgu v hiši št. 5. V ta namen se adaptira pritrilčno stanovanje na dvorišču v trgovski lokal in obenem se preuredi v pritrilčno poslojpu na dvorišču zadruga pisarna. Zadruga bo imela v bivšem stanovanju svojo vinotoknico. Adaptacijo vodi zidarski mojster Josip Mozetič.

— **Lj Še ena nova hiša v Gregorčičevi ulici.** Ko je bila trinadstropna hiša stavbenega mojstra Mudrovića pod streho, so začeli kopati svet za temelj trinadstropni domaćiji, ki si jo postavi soboslikarski mojster Egidij Šušteršič. Zdej je napravljen opaz za betonsko temeljno zidovje. Zidanje je prevzel mestni stavbnik Emil Tomozič. Kadar bo poslojpe pokrito, prično s prvimi deli še za eno trinadstropno hišo na bivšem Usenikovem svetu. Tako zrastejo letos v Gregorčičevi ulici tri ali celo štiri lepe hiše.

— **Lj Čudni pojmi.** V nekem ljubljanskem lokalu so sedeli te dni štirje spornino oblečeni gospodje in igrahi šah. Kar je pristopil k mizi gospodar, potrepljal enega po ramih in mu v precej osornem tonu izjavil, da za njegov lokal ni dovolj lepo oblečen in da naj s svojimi tovariši lokal zapusti. Tako pojmovanje človeškega dostojanstva in vrednosti človeka vobče je več kot čudno. Gospodarijo dotičnega lokala bi priporočali, naj malo premisli, kaj pomeni za tako podjetje, če lastnik sam odganja goste in če daje lokalu pečat frakstarstva.

— **Lj Tvrdba Ivan Perdan naslednik v Ljubljani** je izročila družbi sv. Cirila in Metoda Din 1000 kot prispevek od prodaje čaja. Omenjeni trditvi se iskreno zahvaljujemo, ter jo toplo priporočamo.

— **Lj »Kajak«** klub Ljubljane priredi v nedeljo dne 10. julija skupni izlet po Savi na progi Litija Zidani most. Udeležba za vse člane obvezna; vabljeni pa so tudi člani, ki posedujejo sklopne čolne, da se izleta pod izkušenim vodstvom udeleže, ter tako upoznajo reko Savo tudi v njenem težjem predele. — Savski soteski. Odhod v nedeljo zjutraj s prvimi osebnim vlakom ob 5.30 min. do Litije, kjer se sestanemo s člani zagrebškega Kajak kluba. Člani s člansko legitimacijo Slovenskega planinskega društva uživajo ugodnosti polovične vožnje v grupi, vzemite torej legitimacijo s seboj.

— **Lj Parma in vročerna kopel OUZD** je od 7. t. m. dalje odprta samo dvakrat na teden, in sicer ob sredah za ženske, ob sobotah za moške. Kadne in pršne kopeli so odprte vsak dan, razen ponedeljkov, za moške in ženske.

— **Lj Veliko tombolo** priredi v nedeljo 10. t. m. na Kongresnem trgu ob 3. uri popoldne Društvo za zgradbo Sokolskega doma v šiški.

Iz Novega mesta

— **Spominska plošča vrh Gorjancev.** Prošlo nedeljo je pohitelo tukajšnje pevsko društvo »Gorjanci« v tajinstveno kraljestvo Trdinovih bajk in povesti ter vzdalo v prolečno steno cerkvice sv. Miklavža na Gorjancih spominsko ploščo neumrlomu glasniku gorjanskim lepoto, Janezu Trdini. Na plošči je doprni pisatelj relief s kratkim napisom. Ploščo je izdelal Novomeščan Ferdo Avsec. V slepem oknu te gorjanske cerkvice je še prav dobro vidna zelo lepa slika sv. Miklavža, ki jo je pred leti ob dobrem razpoloženju kar mimogrede in menda kak s kredo ustvaril naš umetnik Božidar Jakac. Trdina pa ima v Gorjancih še drugo spominsko ploščo. To mu je že davno postavila novomeška podružnica SPD pri »Zajcu« pod gorjanskim prelazom.

— **Premislil je edini naš čolnar Leopold Fišer.** Prekoračil je devet križ, ki ga je kaj trdno in krepko nosil. Pred dobrih letom je še obhajal diamantno poroko. Pokojni Fišer je bil edini mož v Novem mestu, ki je že davno spoznal, da leže novci na Krki. Oskrbel si je čolnarno in posojal čolne izletnikom za majhen denar. Naj bi njegov naslednik podjetje povečal, dobro bo to zanj in za Novo mesto v tujsko-prometnem pogledu.

— **Ocenjevalna vožnja zagrebškega motokluba na progi Zagreb—Tržič** na Gorenjskem. V soboto popoldne med četrto in peto uro je prešlo novomeško progovno kontrolo pred rotovžem 16 motociklistov.

Iz Celja

— **—c Pevski koncert v mestnem parku.** V soboto 9. t. m. ob pol 21. zv. nastopi celjska »Svoboda« s svojim priznanim moškim zborom v celjskem mestnem parku. Zbor zapoje pod vodstvom pevovodje g. Cirila Preglja celo vrsto umetnih in narodnih pesmi. Koncerti »Svobode« so v Celju že na glasu kot prvovrstni umetniški dogodki in se zato upravičeno pričakuje velik obisk tako domačinov, kakor tudi tujcev-letovničarjev. Del čistega dohodka je namenjen našemu agilnemu Olepševalnemu in tujsko-prometnemu društvu. Vstopnina v park znaša le 3 Din za osebo.

— **—c Zadnja seja celjskega mestnega občinskega sveta** pred velikimi počitnicami bo jutri zvečer ob 18. na mestnem magistratu. Na dnevnem redu so poročila odsekov.

— **—c Olepševalno in tujsko-prometno društvo** v Celju bo imelo svoj letošnji redni letni občni zbor v soboto, 9. t. m. ob 20. v klubovi sobi hotela »Hubertus« v Gosposki ulici. Izidite polnočestevino!

— **—c Izgubljena.** Preteklo nedeljo zvečer okrog 19. je bila izgubljena od kolodvora do bolnice 1.200 Din vredna zlata damska zapetna ura. Najditelj naj jo odda pri celjski mestni policiji.

— **—c Smrtina kosa.** V celjski javni bolnici je umrla 4. t. m. 60-letna služkinja Ivanka Hajman iz Šmarja pri Jelšah. V Vodnikov ulici v Celju pa je umrl 4. t. m. 34letni kapetan II. razreda g. Dragomir Tokić, čigar pogreb bo jutri popoldne ob pol 17. Naj v miru počiva!

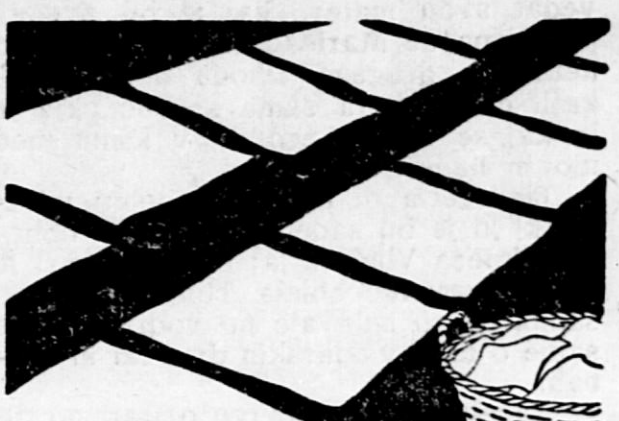
— **—c Kopanje v Savinji** je na ozemlju celjske mestne občine na levem bregu prepovedano, na desnem bregu pa je dovolje-

no le v vseh treh mestnih kopališčih. Kopalci, poslužujte se kopališč in nikar ne odlagajte obleke na nezavarovanih prostih bregovih.

Sokol

— **Prvi javni nastop Sokola na Lavrici.** V nedeljo 10. t. m. ob 15. se bo vršil I. javni nastop sokolske čete na Lavrici. Ta dogodek je za sokolstvo tolike važnosti, da bi ne bilo prav, ako bi ga pustili mimo neopazeno, kajti Sokolska četa na Lavrici je bila ustanovljena šele pred letom dni, je eno najmlajših sokolskih društev pri nas in zato je njen prvi in tako rani javni telovadni nastop vreden vse pozornosti. Nastop priča o žilavi delavnosti tega mladega društva. Nastop se bo vršil na travniku požrtvovalnega in gostoljubnega br. staroste Ivana Ogrina, ki ne bo prvič, pa tudi ne zadnjič svojemu društvu nudil gostoljubje, ker mu je že pozimi dal na razpolago za telovadnico svoj gostinski salon, narodna veselica s plesom, srečolovom in šaljivo pošto, pa se bo vršila po telovadnem nastopu v znanem restavracijskem smrekovem gozdičku br. staroste Iv. Ogrina. Pri nastopu, kakor tudi pri veselici bo sodelovala godba 40. pešpolka. Sokolska četa na Lavrici namerava porabiti čisti dobiček prireditve za nakup prepotrebne telovadnega orodja, zato prosimo bratska društva, da bi v čim večjem številu prihiteli k tej prireditvi, ki hkrati nudi izredno priliko za izlet po Golovcu mimo Orleja na Lavrici (1 uro 30 min), kajti ta pot ima nebroj krasnih razglednih točk na Barje, na Ljubl. polje, na

„Belo ko češnjec cvet je -perilo!“-kakor hitro je oprano z Gazelo!

TERPENTINOVNO - MILO

GAZELA

peré res lepo belo

Gorenjsko in Dolenjsko. Za ugodne poslovne zveze v obe smeri je poskrbljeno.

Slovenski Sokol v Pragi 1. 1882 in 1932

Nekaj spominov ob 50 letnici spoštovanja in ljubezni Slovencev do dr. Tyrša

Ob Tyrševem jubileju se vrše v Pragi pravkar velikanske slavnosti vsesokolskega zleta, ki se ga udeležujejo jugoslovenski Sokoli in kajpak tudi naši, slovenski Sokoli. Ljubljanska občinska uprava je počastila Tyrševe zasluge za ustanovitev in orjaški procvit slovenskega sokolstva in sokolske ideje s preimenoivanjem Dunajske ceste v Tyrševu cesto.

Im prav pred 50 leti so se v Pragi poklonili naši Sokoli Tyršu! Slovenski Narod je prinesel dne 19. junija 1882 iz Prage brojavko: »Glavni del slavnosti prškega Sokola izvršil se je v krasnem vremenu in najlepšem redu. Udeležba je ogromna; več nego 1600 Sokolov iz vseh slovenskih krajev zbralo se je v zlati Pragi, mej kojima sta bili deputaciji iz Ljubljane iz Zagreba ter zastopniki ameriških društev Sokolov pri vsakej priliki živo in navdušeno pozdravljani. Telovadilo je 600 Sokolov. Dr. Gregar se je v slavnostnem govoru iskreno spominal naroda slovenskega in hrvatskega ter njega zastopnikov. Dr. Tyrš poklonil je praški Sokol za njegove vsestranske zasluge v telovadbi srebrnavorov. Danes na večer splošna zabava v meščanski besedi.«

Kolik napredek v 50 letih! Iz vseh slovenskih krajev je dospelo 1. 1882 v Prago le več nego 1600 Sokolov in telovadilo jih je le 600! In vendar je bilo za tiste čase že to številu ogromno. Koliko jih pa telovadi te dni! Koliko je samo naraščajnikov, deklet in žen! In koliko je samo jugoslovenskih Sokolov v Pragi! Dne 3. t. m. je v Pragi nastopilo 17.000 Sokolov in prav toliko Sokolice! Nastopilo je 1200 jugoslovenskih Sokolov in 600 jugoslovenskih Sokolice! V Pragi je danes nad 900 slovenskih Sokolov in Sokolice brez vstetega sloven. naraščaja! To so števil-

ke, ki kažejo čudovito dviganje sokolstva...

Pred 50 leti je prejel Ljubljanski Sokol (dne 11. novembra 1882) obirno pismo praškega Sokola. V tem pismu čitamo tudi sledeče:

»Pred nami je viden spomin na Vas, mili, dragi bratje. Poslali ste namreč bratoma dr. Černemu in dr. Tyršu, kakor tudi našemu društvu fotografske skupine zastopnikov ideje Vaše in naše sokolske reči; zato Vam, izjavljajoč Vam zanje svojo toplo zahvalo, pošiljamo tudi mi fotografijo svojega upravnega odbora in svojih predelovalcev, proseč Vas, da jim odkažete skromno mesto v prostorih svojega delovanja...«

Slovenski Narod je poročal, da sta bili ti dve sliki, spomina na slavnosti 30. letnice praškega Sokola dne 18. junija 1882, razstavljeni v izloženem oknu trgovine Peregrina Kajzela na Starem trgu občinstvu na ogled. In »S. N.« je dostavil: »Slika skupnega odbora praškega Sokola svedoči: nam najbolje, kako zanimanje za vselevno društvo Sokol da je v Pragi, kajti na sliki imamo čast videti odlične moške, častite starčke, kakor tudi prve kapacite bratskega nam češkega naroda. — To naj bi se pri nas v Ljubljani v vzlede jemati izvolilo.«

Pri Peregrinu Kajzlu, trgovcu in tedanjem izvrstnem komiku slovenskih gledaliških predstav, pa seveda Sokola so bile torej razstavljeni dve praški fotografiji in dve ljubljanski, kakršni so poklonili dr. Tyršu. In sin tega Peregrina je današnji starosta Ljubljanskega Sokola, brat Bog. Kajzel!

50-letni jubilej spoštovanja in ljubezni Slovencev do dr. Tyrša in sokolstva! Vredno je, da se ga spominjamo prav v današnji dobi.

Resnica o uboju orožnika Narančiča

Pijane fante je baje nahujskal agent neke kranjske tvrde, po rodu Madžar — Pogreb žrtve

Kranj, 6. julija.

»Slovenski Narod« je takoj v ponedeljek kratko poročal o uboju orožniškega kaplarja Stojana Narančiča na Jezerskem. Ker so krožile o uboju najrazličnejše bolj ali manj fantastične vesti, približujemo verodostojno poročilo, sestavljeno na podlagi izjav ubijalcev samih.

V nedeljo zvečer so sedeli v stranski sobi gostilne pri Grabnarju na Jezerskem trije mladi fantje, že precej vinjeni. Najmlajši med njimi, Kern Jožef, ki je orožnika Narančiča tudi smrtno udaril, je star šele 19 let, najstarejši Dolinšek Mihael 25 let, Pavlin Alojzij pa 20 let. Vsi trije so vozniki in gozdni delavci. Okrog enajstih je napovedala gostinčarka Grabnar Marija policijsko uro. Na noben način niso hoteli fantje zapustiti gostilne ter so pričeli razgrajati in razbijati s stoli in mizami. Tedaj je stopil iz kuhinje orožnik Narančič, ki je preje sedel s tremi tovariši v kuhinji, in jim rekel: »Fantje, kaj vam je, pojditte domov!« Fantje se pa nikakor niso hoteli pomiriti in ga ubogati. Kričali so, da ne pojditte nikamor. Narančič sicer ni bil v službi, vendar mora orožnik, četudi ni v službi, nastopiti, če so kaj zgori. Pokazal jim je samokres in jim v imenu zakona velel zapustiti gostilno. Med tem pa je stopil iz salona agent neke kranjske tvrde, po rodu Madžar ter je začel hujskati fante, češ, naj se orožnika dejansko lote. Rekel jim je: »Zanič niste, ako ga pustite v miru. Najpreje ga zdražite, potem ga premlatite!«

Potem so fantje odšli in res zunaj počakali orožnika. Ko je ta prišel iz gostilne, so ga napadli. Pavlin je sam izjavil, da je odtrgal od plota kol, ki mu ga je v obrambi orožnik iztrgal iz rok in jim zagrozil z revolverjem, dasi ni hotel streljati, ker jih je hotel mirno spraviti domov. Medtem pa ga je Dolinšek zagrabil za vrat, Kern mu je pa zadal par smrtonosnih udarcev. Fantje so bili pijani, ker se niso niti za-

vedali, da so orožnika ubili in so odšli spat k nekemu čevljarju. Nasprotno pa Narančič ni mogel biti vinjen. Naročil je za svojo družbo liter vina, sam pa je, kakor so izpovedale priče, pil malinovec. Tudi zunaj pred gostilno jih je omenjen agent ščeval. Fantje so pri zaslišanju svoje dejanje priznali. Solznihi oči so obžalovali svoj zločin. Izjavili pa so, da so bili popolnoma v oblasti agenta, ki jih je ščeval, naj orožnika napadejo. Danes so agenta že prišli in ga odvedli v zapor sreskega sodišča.

Ubitega Stojana Narančiča so pripeljali že v ponedeljek zjutraj v Kranj k uradnemu zdravniku dr. F. Fajdigi, ki je ugotovil smrt. Potem je ležal v mrtvašnici mestnega pokopališča na mrtvaškem odru. Danes dopoldne ob 11. so ga pokopali po pravoslavni obred. Na zadnji poti ga je spremlil vod orožnikov pod poveljstvom vodnika g. Ivana Javornika. Zastopana je bila tudi obmejna četa in vse oblasti, mestna občina z g. županom Cirilom Pircem na čelu ter gasilsko in sokolsko društvo. Na pokopališču se je zbralo tudi mnogo občinstva, ki ga je zanimal pravoslavni pogrebni obred. Nesrečni dogodek na Jezerskem je vzbudil med ljudmi mnogo upravičenega sočutja. Pokojni Narančič naj mirno počiva v naši zemlji.

V gostilni.

— Gospod plačniki, kaj ste mi pa prinesli tu? Te kure je samo kost in koža.

— Oprostite, nisem vedel, da ste hoteli imeti kuro tudi s perjem.

Vojak na straži.

Poveljnik pouči vojaka na straži pri skladišču, kakšne so njegove dolžnosti, potem se pa hoče prepričati, ali si je vse dobro zapomnil in ga vpraša:

— Ali veste, kje stojite?

— Da, za plotom, — odgovori vojak.

Mise d'Aghonnet

V2

Dustolovke

Roman

Nezadovoljen s svojim potovanjem se je Roger vrnil v Pariz in hotel povedati svoji materi, kaj je bil zvedel. Gospa de Marillac ni videla po tem neuspehu drugega izhoda nego počakati, da ji Klara sama sporoči, kje je in kaj se je bilo zgodilo v Rimu med njo in bankirjem.

Georgetta ni mogla prebrati udarca, ki jo je bil zadel z nenadnim odhodom kneza Vladimirja; moževa smrt je pa ni prav nič bolela. Hudo ji je bilo samo, da so splavale po vodi vse lepe sanje o tujih vladarskih dvorcih in kronah.

Začela se je zapeljivo ozirati po diplomatih, ki jih je v svrhu informacij zelo zaupno sprejemala, posebno pa nekega poslaniškega tamnika, ki je poznal vladarje od najvišjega do najnižjega. To je bila zadnja bilka, ki se je je krčevito oklepala.

Poslaniški tajnik je bil baš dobil dopust, ki ga je hotel porabiti, da bi spremljal prekrasno, v solzah tonečo grofico na nekatere knežje dvore, kjer bi mogel kaj storiti za njo.

Dražestna Georgetta se je poslovila od svoje matere in v kometni žalni obleki je nastopila v spremstvu zvestega prijatelja pot po nemških knežjih dvorcih, kamor jo je gnalo nenasitno častihlepije.

Nekega dne, ko se je peljala z nekim vladarjem zrelih let in nezrele pameti, se je prevrnila kočija in dražestna dama se je hudo pobila.

Steklo ji je razrilo vse obraz in ji iztaknilo desno oko. V brazgotinami po vsem obrazu in brez desnega očesa se je vrnila v Pariz, vsa nesrečna in obupana.

Gospa de Marillac jo je komaj spoznala, kar ji je tudi odkrito priznala. Groza jo je bilo ostudnih ljudi in ni jih mogla trpeti v svoji bližini.

Grofica je hodila z doma samo z gostim pajčolanom čez obraz, toda njene skomine po ljubezni so bile tem huje in pogostejše, čim manjša je bila možnost nasiti jih.

Spravila je torej v denar vse, kar je imela, in kmalu je videla z bolelostjo v srcu dno svoje blaginje. Ljubezen si je morala kupovati in jo drago plačevati.

Predno je minilo leto žalovanja nesrečne Georgette, je morala sprejeti kot miloščino — sto frankov mesečno, ki jih je dobivala po možu.

Preselila se je v predmestje, kjer je kaj kmalu izgubila tudi svoje ime. Sosedje, večinoma starinarji, vlomilci, razbojniki in tihotapci, so jo poznali pod imenom »Postrizena«.

Bilo jo je groza same sebe. V svojem siromašnem stanovanju ni imela niti najmanjšega zrcala, tako se je balala že same misli, da bi se mogla videti v njem...

ZAKLJUČEK

Obdukcija trupla Maurica de Cizereta je pokazala, da je bil grof zastrupljen z morfijem.

Koga dolžiti? Nobenega člana njegove rodbine, ker ni mogel brez strogega pregleda nihče ničesar primesti v umobolnico.

Benoit Dubertin in Paul Carrere sta sporočila državnemu tožniku, da sta bila na dan smrti pri grofu njegova žena in njen brat in da je še preveč verjetno, da sta dala strupa možu, ki je bil že sit neznoznega življenja.

To še ni noben dokaz, — je odgovoril uradnik, — in verjemita mi; da bo najpametnejše pustiti to žalostno zadevo pri miru ter pozabiti na vse, kar je bilo. Počakajta, gospoda. Bodočnost prinaša velika zadoščenja...

Notar in Paul Carrere sta se spogledala, kajti v uradnikovih besedah je bil vsekakor filozofije. Če ljudje ne zasadijo zločinca, da bi jih kaznovali, zaslepi bog zločinca, da pridejo sami v roke, ki jih čakajo s plačilom.

Nekaj let po dogodkih, ki smo jih tu opisali, je bil grad Cizeret izpremenjen v prekrasno zavetišče. Dohodki od premoženja, ki ga je bil zapustil Maurice, so prinašali blagostanje tem ubogim sirotam.

Stari notar je bil prodal svojo pisarno Paulu Carreru, ki se je bil oženil z njegovo nečakinjo in dobil od nje za doto dvesto tisoč frankov. A Dubertin se je zatekel potem v grad, kjer je postal skrbnik zapuščenih otrok.

Rosaria ni bila več mlada, vendar je bila pa nakupila mnogo denarja, imela je knežjo palačo in opremo, o kakršni sanja marsikdo, razen deklin njene vrste. Čim je pa dosegla svoj cilj, se je začela dolgočasiti. Ni je več veselilo hoditi zvečer z doma; nikomur več ni mogla zavidati, ker je bila bogata in neodvisna. In tako je začela ta vsega sita in naveličana ženska razmišljati, da bi kazalo prikleniti Rogerja nase trdnješe. Morala je priznati, da je bil on edini mož, ki se z njim ni dolgočasila, edini, ki bi lahko nekaj pomenil v njenem življenju.

Po povratku iz Rima je bil postal lepi Roger zopet izlazen, čeprav ne vedno zvest ljubček in Rosaria je začela govoriti o poroki, naglašujoč pri tem svoje bogastvo.

Bogastvo priletne ljubice je Rogerju zelo dišalo, toda tu je šlo za kočljivo zadevo, za materino dovoljenje.

Roger se je boječe dotaknil vprico matere tega vprašanja, obenem je pa materi pravil, kako bogata je Rosaria.

— Toda, dragi sinko, to dekle ima za seboj zelo burno preteklost, — je odgovorila gospa de Marillac.

— Kaj za to, mama, — je dejal Roger. — Bolje je biti malo lahkomišeln pred poroko nego po nji. Sicer pa, mama, če sem pravičen, moram priznati — in tudi vi morate to razumeti, da nisem ustvarjen za to, da bi vzel kakšno gosko, ki bi moral z njo šteti zvezde in vzdihovati k luni in ki bi mi prinesla za doto sto petdeset ali dvesto tisoč frankov. Ne, jaz sem drugačnega kova, jaz potrebujem mnogo razkošja in denarja. Rosaria ima pa najmanj štiristo tisoč letnih dohodkov.

— Ali veš to dobro? — je vprašala gospa de Marillac, ki so se ji kar očči zaiskrile, ko je slišala, kako bogata je sinova izvoljenka.

— Seveda vem. Sicer pa lahko naročite svojemu notarju, če hočete, naj se prepriča, koliko znaša Rosarino premoženje.

— No, tebi pa človek res ne pride do živga. — je dejala gospa de Marillac sklenivši roke, kakor bi bila pri

kraju z argumenti proti načrtom svojega sina.

Po sinovi poroki je prodala gospa de Marillac svojo hišo in se preselila k snahi.

Rosaria se je zanašala na svojo taščo, da se ji bodo z njeno pomočjo odprli vsaj nekateri saloni. Toda njeni dohodki iz znesku štiristo tisoč frankov, njen mož in tašča niso storili tega čudeža.

KONEC

Zakonska zveza pri raznih narodih

Mozesova postava — Zakon druge stopnje — Lov za dekleti pri Kirgizih

Kakor noše, šege in običaji in jedi, se razlikuje pri raznih narodih in plemenih po značaju kraja in plemena, odnoso naroda tudi oblika in tip zakonske zveze ne samo po rodu, narodu in plemenu, temveč tudi po dobi. Predaleč bi zašli, če bi hoteli naštet vse vrste in oblike zakonske zveze, ker jih je neskončna vrsta. Zadoštuje omeniti samo nekatere, pa bomo razumeli pomen in važnost zakona za vse življenje naroda ali plemena. Eno je zakonskim zvezam skupno pri vseh narodih in plemenih, da jim namreč pripisujejo poseben pomen in veliko važnost, izvemši seveda divje narode in plemena, ki se jih še ni dotaknila civilizacija.

Zanimivo postavlo o zakonski zvezi je dal svojemu narodu Mojzes, ki je zapovedal: Če prebivata brata skupaj in če eden umre, pa nima sina, ne sme žena umrlega vzeti za moža tujega moškega. Njen svak mora priti k nji, jo vzeti za ženo in prevzeti vse dolžnosti svaka nad njo. Mojzesova postava zapoveduje nadalje, da se lahko rodi iz takega zakona samo en sin, vsako drugo občejanje z vdovo se pa smatra in kaznuje kot zakonska zveza s krvnim sorodnikom. Mojzes je hotel s tem preprečiti, da bi ime umrlega ne izgnilo in da bi ne prišlo njegovo premoženje v tuje roke. Vdova se je smela znova omožiti samo z dovoljenjem duhovnika. Za zakonskega sina je bil pa priznan samo prvorojenec, vsi drugi otroci so veljali za nezakonske. Take postavbe veljajo še zdaj v Perziji, Afganistanu in Abesiniji. Tudi na nekaterih indijskih otokih Tihega oceana velja ta določba. Zanimive določbe veljajo pri mnogih arabskih plemenih, kjer se sin lahko poroči z vdovo-materjo.

Pri plemenih Ašanta, Kurnai in Die-ri naletamo na posebne vrste zakonske zveze, na tako zvano drugo stopnjo. To pomeni, da lahko postane pri teh plemenih žena enega ženo drugega moža, če je s tem zadovoljen prvi mož. Drugi mož postane v takem primeru zakonski mož druge stopnje. Tak zakonska zveza je pa dovoljena samo, če je drugi mož s prvim na enaki razredni stopnji. Ta plemena se namreč dele v dva razreda in zakonska zveza med pripadnikom enega in drugega razreda se kaznuje s smrtjo. Poglavari plemen sklepejo zakonske zveze druge stopnje tako, da prisili poglavar-vdovec proti primerni odškodnini svojega brata, da mu prepusti ženo kot zakonsko družico druge stopnje. Zakon druge stopnje se

Ko so podirali staro hišo v židovskem okraju v Rimu, so našli delavci v kleti na ogledan okostnjak.

Zaman so oblasti preiskovale in poizvedovale, nikoli ni nihče zvedel, odkod so se bile vzlele te človeške kosti, in nihče na svetu ni švtil, da je ta okostnjak, ki so ga bile podgane tako temeljito ogledale, edino, kar je bilo ostalo od lepe, elegantne boginje luninoga sveta.

KONEC

vetniku ne verjamejo in bodo zadevo preiskale.

Ječa na dnu vulkana

Sò države, ki jim je celo blaginja kazencev pri srcu in ki razmišljajo, kaj bi jim bilo prijetnejše, opereta ali zvočni film, da bi se v ječi ne dolgočasil. V drugih državah se pa s kazenci prav nič ne ceremonijo. Tako vlada na Havajskih otokih premišljuje, kako urediti ječo, da bi bili stroški čim manjši. Gre ji za to, da prihrani ne samo na paznikih, ki bi jih ne bilo treba toliko, temveč tudi na poslopjih, ki bi jih ne bilo treba popravljati, pa bi vendar kazenci ne mogli pobegniti. Kot najpripravnejši prostor, kjer bi bili kazenci dobro spravljani, se zdi žrelo ugaslega ognjenika.

Tako žrelo so našli na Kanarskih otokih, kjer so znana vulkanska tla. Mislilo je že sto in sto let, odkar je napravila lava iz vulkana otokček Chau. Dno vulkana leži precej globoko, stene so gladke in plezati po njih je skoraj nemogoče. Pa tudi če bi prišel kaznec iz žrela ognjenika, bi moral preplavati od Kanarskih otokov do otoka Chau, torej zelo dolgo, obenem pa zelo nevarno pot, ker je okrog tega otoka vse polno morskih pošasti. Zato bi kaznilnica v žrelu vulkana ne zahtevala nobenih paznikov in stroški bi bili torej mnogo manjši. Strme, gladke stene so kot nalašč ustvarjene za ječo. Visoke so 100 do 110 m, tako da bi kaznecem najbrž niti na misel ne prišlo pobegniti.

Dve žrtvi planin

Ob vznožju gore Aschenkopf pri Salzburgu sta našla dva turista v torek trupu neznanega turista. Na truplu so zizale globoke rane, kar je pričalo, da je moral turist pasti v globok prepad. Kmalu se je izkazalo, da gre za 21letnega dunajskega delavca Rudolfa Sonderhofa, ki je odšel 20. junija v gore, hoteč se povzpeti na vrh gore Hohe Brett. Med plezanjem je pa prihrumel silen snežni metej in Sonderhof je bilodil več ur po pečini, ne da bi mogel najti pot. Končno je splezal na bližnji greben, misleč, da je že blizu planinskega zavetišča na omenjeni gori. Tik pred vrhom je pa strmoglavil v 300 m globok prepad, kjer je oblezel težko ranjen. Vse kaže, da je Sonderhof zmrl.

V torek popoldne se je smrtno ponesrečil v gorah blizu Innsbrucka dunajski zasebni uradnik Hans Iser. Plezal je sam po pečini, kjer mu je spodrsnik in je padel 200 m globoko. Našli so ga še živega in ga prepeljali po žični železnici v bolnico, kjer je pa kmalu umrl.

Pri boleznih želodca, črevesja in presnavljanja privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da pridejo v kri. Zdravniška strokovnjaka izvedenja poudarjajo, da se »Franz Josefova« voda zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica 3
je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 480.000.000 Din

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z vsem svojim premoženjem in z davčno močjo. Vse naložbe obrestuje kar najbolj ugodno. Posojila se dovoljujejo na posvetila, menice in vrednostne papirje čim najceneje. Za male trgovce in obrtnike ima posebno KREDITNO DRUŠTVO, za pupilne naložbe pa SODNI DEPOZITNI ODDELEK. Za varčevanje mladine izdaja DOMAČE HRANILNIKE, za pošiljanje po pošti pa svoje položnice.

Telefon št. 2016 in 2616.

Poštni čekovni račun št. 10.533.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12 1/2.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakol — Na vprašanje brez znake se odgovarjamo — Najmanjši oglas Din 5.—

STANOVANJA

BAŠKA, HOTEL »PRAHA« na najkrajšem prostoru ob morju nudi najcenejše bivanje na Jadranu. Polna penzija z vsemi takсами in kopanjem Din 62.— dnevno. V pred-in po seziji 58 Din. 2717

SOBO

z elektriko, v sredi Ljubljane, Celja ali Novega mesta išče zakonski par od 17. do 31. julija. — Ponudbe z navedbo cene na naslov: Ivan Goršak, Zagreb, Ulica 48. 2715

GLASBA

NOTE

več sto komadov za salonski orkester ter tolkala (Schlagwerk) naprodaj. — Naslov v upravi »Slov. Narodac«. 2681

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE

PO 1.— Din posojuje »Šlager«, Aleksandrova cesta 4 (pasaja »Viktoria« palače) 70/T

KUPIM

BERKLOVO TEHTNICO do 20 kg, v brezhibnem stanju kupim. — Klammer, Cerknica. 2719

NEPREMIČNINE

LOKAL

za pisarno ali trgovino oddam takoj ali pozneje v najem. — Vprašati pri: D. Rovšek, fotograf, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35. 76/T

GOSTILNO

staroznabo »Pri Piemontezarju« v Kranju oddam v najem ali na račun. — Ponudbe na: Alojzija Šumi, Kranj. 2713

TRISOBNÉ HIŠO

s hlevom, nivo in hišno vodno močjo, pripravno za obrtnika, za 25.000 Din prodal Luka Sevnik, Radomlje. 2724

PRODAM

BOROVNIC za žganjekuho po Din 1.30 kg večjo množino preskrbim. — Ivan Petek, Vrhopolje-Kamnik. 2716

SISKE (JEZICE)

ca. 8000 kg, lepe, suhe, zdrave, po ugodni ceni prodal Martin Plut, Črnomelj. 2718

POSOJILA

8—10.000 Din išče obrtnik in posestnik proti visokim obrestim in zadostnemu jamstvu (proti vknjižbi ali menici) za dolo enega leta. — Ponudbe na naslov: Trafika, Vodnikov trg, Maribor. 2712

SLUŽBE

DEKLE za pomoč gospodinj in kuhinji in pri pranju išče J. Tramšak, Jesenica. 2711

VAJENCA

poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, zdravega — išče za takoj »rgovec z mešanim blagom. — Naslov: Anton Götz, trgovec, Straža-Rogatec. 2710

URADNIK

z večletno prakso v odvetniški pisarni, zmožen slovenskega, nemškega in srbohrvatskega jezika — išče službo. Gre tudi na delo. Nastopi lahko takoj ali kasneje. Ponudbe na upravo »Slov. Narodac« pod »Dobra moč/2697«. 2724

HOTEL LONČARIČ, Selce pri Crikvenici

ob kopališču. Vsaka soba s teraso, z električno razsvetljavo in vodo. — Dunajska kuhinja, fina vina. — Polna penzija Din 55—65, v glavni seziji Din 65. — Zahtevajte prospekte!

MALI OGLASI

V SLOV. NARODU SO NAJCENEJŠI BESEDA PO 50 par POSLUŽUJTE SE UGODNE PRILIKE!

RAZNO

SITAR KAROL Ljubljana, Wolfova ulica 12 — telefon 2810 — nudi najceneje tapetniške izdelke. 2722

SUBABONMA

na tuzemske in inozemske časopise v kavarni »Metropole«, Ljubljana. 2720

NARAVNO LETOVIŠČE

cela penzija s kopališčem v kuhinji. — Se priporoča gostilna Šorli, Gorenja vas, Posori Din 32.—, dobra domača ljubljanska dolina. 2559

POZOR LETOVIŠČARJI!

Lepe sobe, novozidan salon in vrt z lepim razgledom. Celodnevna prehrana s stanovanjem 30 do 40 Din. — Turisti puste! Priporoča se gostilna »Pri Cenetu«, Rottenbücher, škofja Loka. 2620

Najcenejši nakup! KONFEKCIJA — MODA ANTON PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra c. 14

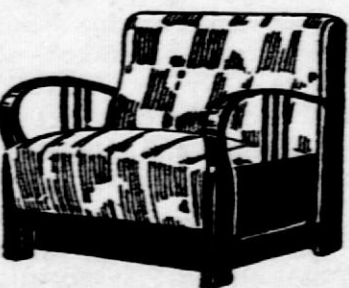
ČEVLJI

NA OBROKE »TEMPO«, Gledališča ulica 4 (nasproti operi).

MALINOVEC oristen. naraven s čistim sladkorjem vkuban se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. Piccoli. Ljubljana Dunajska cesta 6. 57/T

Hiša

V Kolodvorski ulici SE ODDA V NAJEM. Pripravna za pisarno, trgovino in stanovanje. — Vprašati: Kolodvorska ulica št. 30, I. nadstr.

Kako se veselimo noči

ko bom spal na mehku, udobnem spalnem fotelju, ki sem ga kupil pri tvrdki

Franc Jager

Telefon 20-42

tapetnik, Sv. Petra nasip št. 29.

Večja množina makulaturenega papirja

naprodaj po zelo ugodni ceni

Naslov pove uprava Slovenskega Naroda